EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.9.9.
COM(2024) 395 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az Uniós Vámkódex 278a. cikke alapján a Kódexben előírt elektronikus rendszerek fejlesztésének 2023-ban elért előrehaladásáról

{SWD(2024) 214 final}

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS 2

2. A JELENTÉS TARTALMA 2

3. A VÁMKÓDEXHEZ KAPCSOLÓDÓ ELEKTRONIKUS RENDSZEREK ESETÉBEN KÖVETETT PROJEKTMÓDSZERTAN 3

4. GLOBÁLIS ÁTTEKINTÉS A VÁMKÓDEXHEZ KAPCSOLÓDÓ ELEKTRONIKUS RENDSZEREK ELŐREHALADÁSÁRÓL 4

4.1. 2023 előtt befejezett projektek 4

4.2. Folyamatban lévő projektek 4

4.2.1. Transzeurópai projektek 5

4.2.2. Nemzeti projektek 8

4.3. A Vámkódex szerinti informatikai megvalósítást érintő késedelmekkel összefüggő kockázatok 11

4.4. Enyhítő intézkedések 13

4.5. Aktuális helyzet a bővítési országok esetében 16

5. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ ÉS KÖVETKEZTETÉSEK 16

1. BEVEZETÉS

Ez **a még el nem készült elektronikus rendszerek telepítésében elért előrehaladásról szóló ötödik éves jelentés az Uniós Vámkódex (a továbbiakban: Vámkódex)**[1] **278a. cikkének megfelelően** a Vámkódexben előírt elektronikus rendszerek fejlesztésének előrehaladásáról[2]. A jelentés részletesen foglalkozik az elektronikus rendszerek kifejlesztésében történt további előrehaladással, valamint ismerteti a Vámkódex hatálybalépése óta a teljesen digitális vámkörnyezet irányába tett előrelépéseket. Ebben a Vámkódex 2019-ben létrehozott munkaprogramjára[3] támaszkodik, amely kiindulási alapnak tekinthető az előrehaladással kapcsolatos jelentéstételben.

A Vámkódex 2016. május 1-jén lépett hatályba és – a 2019. évi módosítását követően[4] – a 2020., 2022. és 2025. évet jelölte meg az információtechnológiai átállás és megvalósítás tekintetében elvégzendő projektek fokozatos teljesítésének határidejeként. A meglévő elektronikus és papíralapú rendszerek mindaddig alkalmazhatók a vámalakiságok elvégzésére (ezek az ún. átmeneti intézkedések), amíg a vonatkozó, a Vámkódexben előírt új vagy korszerűsített elektronikus rendszerek működőképessé nem válnak. Ez a jogi eszköz a teljesen digitális vámkörnyezet felé vezető, fokozatos és összetett háromdimenziós átállási folyamatot hivatott irányítani és támogatni, figyelembe véve a rendszerek közötti kölcsönös függőségeket. **.**

Meg kell jegyezni, hogy e jelentés elkészítése során a Vámkódex 2019. évi munkaprogramját felülvizsgálták, többek között a jelentés előkészítésének keretében a tagállamoktól kapott, az előrehaladásra vonatkozó információk alapján. A Vámkódex új munkaprogramja az az eszköz, amely a tagállamokat a folyamatban lévő projektek közös és megvalósítható végrehajtása felé tereli, nagyobb rugalmasságot biztosítva a végső határidők betartása terén, ugyanakkor fenntartva a Vámkódex munkaprogramjának 2025. december 31-ig történő teljes körű végrehajtásához szükséges nyomást. Ezért a jelentés előretekintő megközelítést tartalmaz a Vámkódex új, a Bizottság által 2023. december 15-én elfogadott munkaprogramjában[5] szereplő időpontokhoz viszonyított készenléti szint tekintetében.

2. A JELENTÉS TARTALMA

A Vámkódex munkaprogramjában szereplő projektek három rendszerkategóriába sorolhatók:

i. **központi transzeurópai rendszerek**, amelyek kifejlesztése vagy korszerűsítése a Bizottság feladata (ezeknél gyakran szükséges a nemzeti rendszerek tagállami kifejlesztése vagy korszerűsítése is);
ii. **decentralizált transzeurópai rendszerek**, amelyek kifejlesztése vagy korszerűsítése a Bizottság feladata, de jelentős, a tagállamok által megvalósítandó nemzeti összetevőt tartalmaznak; valamint
iii. **nemzeti rendszerek**, amelyek kifejlesztése vagy korszerűsítése kizárólag tagállami feladat.

Ez a jelentés mindhárom rendszer esetében vizsgálja az érdemi előrehaladást, ezenkívül felvázolja az egyes projektek hatókörét és tervezését (3. szakasz). Emellett kiemeli az esetleges késéseket (amennyiben azonosíthatók), valamint a tervezett enyhítő intézkedéseket (4. szakasz). A Vámkódex

[1] Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról (HL L 269., 2013.10.10., 1. o.).
[2] A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak:
2019: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52019SC0434.
2020: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020SC0339.
2021: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021SC0382.
2022: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023SC0029.
[3] A Bizottság (EU) 2019/2151 végrehajtási határozata (2019. december 13.) az Uniós Vámkódexben előírt elektronikus rendszerek kifejlesztésére és telepítésére vonatkozó munkaprogram kidolgozásáról (HL L 325., 2019.12.16., 168. o.) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32019D2151.
[4] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/632 rendelete (2019. április 17.) a 952/2013/EU rendeletnek az Uniós Vámkódexben előírt elektronikus adatfeldolgozási eljárásoktól eltérő eszközök átmeneti alkalmazásának meghosszabbítása céljából történő módosításáról (HL L 111., 2019.4.25., 54. o.).
[5] A Bizottság (EU) 2023/2879 végrehajtási határozata (2023. december 15.) az Uniós Vámkódexben előírt elektronikus rendszerek kifejlesztésére és telepítésére vonatkozó munkaprogram létrehozásáról (HL L 202302879, 2023.12.22., 1. o.) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302879.

munkaprogramjának végrehajtásában elért előrehaladás átfogó értékelését a jelentés következtetéseket tartalmazó szakasza (5. szakasz) foglalja össze.

Az egyes projektek tervezését és állapotát az e jelentéssel együtt kiadott bizottsági szolgálati munkadokumentum[6] ismerteti részletesebben. A jelentés és a bizottsági szolgálati munkadokumentum **az alábbi forrásokból** gyűjtött információk alapján készült:

1. A tagállamok által félévente (januárban és júniusban) készítendő **nemzeti tervek**.

2. A tervhez képest elért tényleges előrehaladás dokumentálása céljából a tagállamok és a Bizottság saját szolgálatai körében végzett **felmérés**.

A kinyert adatok között egyaránt találhatók mennyiségiek (betartott vagy elmulasztott határidők és mérföldkövek) és minőségiek (a projektek hozzávetőleges összetettségének, a felmerült nehézségeknek, a várható kockázatoknak, a késedelmeknek és e késedelmek okainak, valamint a tervezett, illetve végrehajtott enyhítő intézkedéseknek a részletes ismertetése).

Az idei gyakorlat során a tagállamok arra is felkérést kaptak, hogy nyújtsanak tájékoztatást a projektek fejlesztése során levont tanulságokról és az esetleges további támogatási igényekről.

3. Kétoldalú, magas szintű találkozók a tagállamok váminformatikai igazgatóságai és a Bizottság Adóügyi és Vámuniós Főigazgatósága között.

A felmérés eredményeiből a Bizottság tiszta rálátást kapott az egyes rendszerek állapotára. A Bizottság azonban fontosnak találta naprakész ismeretek szerzését ahhoz, hogy teljes és pontos képet kapjon a tagállamok részéről mindegyik, Vámkódexhez kapcsolódó projekt állapotáról, megértse a náluk felmerült kérdéseket, és ötleteket adjon a problémás helyzetek javításához.

4. A transzeurópai koordinációs és nyomonkövetési programok eredményei.

Ez a jelentés elemzést is tartalmaz azon részletesebb információk alapján, amelyeket a tagállamok a 2020 óta létező, transzeurópai rendszerekkel foglalkozó koordinációs programok keretében jelentettek.

3. A VÁMKÓDEXHEZ KAPCSOLÓDÓ ELEKTRONIKUS RENDSZEREK ESETÉBEN KÖVETETT PROJEKTMÓDSZERTAN

A tagállamok és a Bizottság által az egyes rendszerek esetében elfogadott rendszerarchitektúrától függően a fejlesztéssel, telepítéssel, működtetéssel és karbantartással kapcsolatos **felelősségi körök** tekintetében meghatározott **feladatmegosztás** szerint kell eljárni. Ezt az elektronikus rendszerekre vonatkozó technikai szabályokról szóló végrehajtási rendelet (a továbbiakban: IRTA) határozza meg, amely leírja, hogy e rendszereknek milyen összetevőkből kell állniuk, és az összetevők milyen jellegűek – nemzeti (nemzeti szinten kialakított) vagy közös (uniós szinten kialakított).

Az IRTA 103. cikkének megfelelően a **közös összetevőket** a Bizottság fejleszti, teszteli, telepíti és kezeli, de adott esetben a tagállamok is tesztelhetik ezeket. A **nemzeti összetevőket** a tagállamok fejlesztik, tesztelik, telepítik és kezelik. A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti összetevők **interoperábilisak** legyenek a közös összetevőkkel. A **decentralizált rendszerek közös specifikációit** a Bizottság tervezi meg és tartja karban, szoros együttműködésben a tagállamokkal. A tagállamok olyan **interfészeket** fejlesztenek ki, működtetnek és tartanak karban, amelyek biztosítják a decentralizált rendszereknek a gazdálkodókkal és más személyekkel a nemzeti összetevőkön és interfészeken keresztül, illetve a más tagállamokkal a közös összetevőkön keresztül történő információcseréhez szükséges funkcióit.

2022 óta tovább optimalizálták a rendszerek fejlesztésére vonatkozó **projektmódszertant**. A Bizottság részéről az üzleti folyamatok modellezése, az adatmodellezés, valamint a technikai specifikációk kidolgozása párhuzamosan és a kezdetektől fogva jogi, üzleti és informatikai szakértőkkel szoros együttműködésben történt. Ezt a bevált gyakorlatot jelentő módszert a tagállamok többsége is átvette. Ezenkívül a Vámkódexhez kapcsolódó elektronikus rendszerek fejlesztése terén elmozdulás figyelhető

[6] Bizottsági szolgálati munkadokumentum, amely a következő dokumentumot kíséri: A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az Uniós Vámkódex 278a. cikke alapján a Kódexben előírt elektronikus rendszerek fejlesztésének előrehaladásáról, SWD(2024) XX final.

meg az agilisabb módszertanok alkalmazása felé, ami lehetővé teszi a felhasználói funkcióknak a gyorsabb és kezelhetőbb szoftververziók révén történő fokozatos bővítését. A Bizottság kiigazította a transzeurópai rendszerekkel kapcsolatos megközelítését és dokumentációját, hogy ezt az agilitást lehetővé tegye, támogatva a tagállamokat az előrehaladás felgyorsításában. Ezt tükrözi a Vámkódex új munkaprogramja is.

A tagállamok és a Bizottság továbbra is rendszeresen találkoztak az elektronikus vámrendszer koordinációs csoportjában, hogy meghatározzák és elfogadják az egyes transzeurópai rendszerek projektdokumentumait. Az elektronikus vámrendszer koordinációs csoportja a tagállamok és a Bizottság közötti tevékenységek irányításának és koordinálásának fóruma is egyben. Ezenkívül a Bizottság a Kereskedelmi Kapcsolattartó Csoport útján rendszeresen konzultált a kereskedelmi szervezetekkel. A tagállamok feladata, hogy közvetlen kapcsolatot tartsanak fenn a gazdálkodóikkal a nemzeti terveket és a kereskedelmi dokumentációt illetően. Amikor egy rendszer elkészül, rendkívül fontos, hogy a tagállamok biztosítsák a meglévő rendszerekről a korszerűsített rendszerekre történő zökkenőmentes átállást. Ez létfontosságú a kereskedelmi és vámügyi műveletekre gyakorolt hatások megelőzéséhez.

4. GLOBÁLIS ÁTTEKINTÉS A VÁMKÓDEXHEZ KAPCSOLÓDÓ ELEKTRONIKUS RENDSZEREK ELŐREHALADÁSÁRÓL

A Vámkódex munkaprogramja tizenhét projektet tartalmaz, amelyek eredményeként kiépülnek a szükséges elektronikus rendszerek, amelyek magukban foglalnak 14 transzeurópai projektet, amelyekért a Bizottság és a tagállamok felelősek, és három rendszert, amelyek a tagállamok kizárólagos felelősségi körébe tartoznak.

4.1. 2023 előtt befejezett projektek

A Bizottság az alábbi **kilenc új rendszer vagy korszerűsítés** sikeres telepítéséről számol be:

- Uniós Vámkódex – Regisztrált exportőrök rendszere – *REX* (új): 2017-ben lett telepítve,
- Uniós Vámkódex – Vámhatósági határozatok – *CDS* (új): 2017-ben lett telepítve,
- Uniós Vámkódex – A kereskedők közvetlen hozzáférése az európai információs rendszerekhez – *UUM&DS* (felhasználók egységes kezelése és digitális aláírás) (új): 2017-ben lett telepítve,
- Uniós Vámkódex – A gazdálkodók nyilvántartási és azonosító rendszere 2 – *EORI2* (korszerűsítés): 2018-ban lett telepítve,
- Uniós Vámkódex – Felügyelet 3 – *SURV3* (korszerűsítés): 2018-ban lett telepítve,
- Uniós Vámkódex – Kötelező érvényű tarifális felvilágosítás – *KTF* (korszerűsítés): 2019-ben lett telepítve,
- Uniós Vámkódex – Engedélyezett gazdálkodók – *AEO* (korszerűsítés): 2019-ben lett telepítve,
- Uniós Vámkódex – Adatlapok különleges eljárásokhoz – *INF* (új): 2020-ban lett telepítve,
- Uniós Vámkódex – 2. generációs importellenőrzési rendszer – 1. verzió – *ICS2 – 1. verzió* (korszerűsítés): 2021-ben lett telepítve.

4.2. Folyamatban lévő projektek

E jelentés célja, hogy kiemelje a folyamatban lévő projektek végrehajtása során 2023-ban elért eredményeket és felmerült kihívásokat.

A 4.2.1. szakasz áttekintést nyújt a 2023 és 2025 között megvalósítani tervezett **hat transzeurópai projektről**. E projektek közül négy esetében a Vámkódex 2019. évi munkaprogramjában meghatározott telepítési időszak 2023-ban véget ért, de mivel néhány tagállam nehézségekről számolt be, a Vámkódex munkaprogramját 2023-ban felülvizsgálták.

A 4.2.2. szakasz a **három nemzeti projekt** – nevezetesen *az érkezési értesítés, vám elé állításról szóló értesítés* és *átmeneti megőrzés, a különleges eljárások* és *a nemzeti behozatali rendszerek* – végrehajtását ismerteti. Ezeknek a projekteknek az eredeti tervek szerint 2022. december 31-ig kellett működőképessé válniuk a Vámkódexben meghatározott módon. Mivel azonban ezt a határidőt nem tudták tartani, és ahogyan az a Vámkódexről szóló korábbi eredményjelentésekben már szerepelt, számos tagállam a Vámkódex 6. cikkének (4) bekezdése szerinti eltérést kért. A Bizottság 2023. február 1-jén végrehajtási határozatokat fogadott el, amelyekben eltérést engedélyezett egyes tagállamok számára, és 2023. december 31-ig meghosszabbította a határidőt.

4.2.1. Transzeurópai projektek

A transzeurópai projektek sajátos struktúrát követnek, amely a központi és nemzeti elemek ötvözését, valamint több szakaszt is magában foglalhat. A Vámkódex 278. cikkének (3) bekezdése szerint ezeket a projekteket legkésőbb 2025. december 31-ig kell befejezni. Az alábbiakban ismertetjük az egyes projektek rövid leírását és előrehaladását:

1. **Uniós Vámkódex – Biztosítékkezelés** – GUM (új): célja a biztosítékok különféle típusainak valós idejű nyújtása és kezelése az EU-ban, a biztosítékok vámhivatalok közötti feldolgozása sebességének, nyomonkövethetőségének és felügyeletének javítására összpontosítva.

   Előrehaladás: 2023-ban egy üzleti útmutatót, egy e-tanulási modult és informatikai képzéseket bocsátottak rendelkezésre. A *GUM 1. összetevőjének* időben történő, 2024. március 11-ig központilag végrehajtandó telepítéséhez kapcsolódó kockázat alacsony volt.

   Ami a *GUM 2. összetevőjét* illeti, a tagállamok várhatóan 2024 márciusa és 2025 júniusa között működőképes kapcsolatot hoznak létre a központi összetevővel. A tagállamok túlnyomórészt alacsony kockázati szintről számoltak be a projekt határidőre történő megvalósítása kapcsán. 2023 második negyedévéig hét tagállam jelentette, hogy elkészült a nemzeti összetevőjének telepítésével, míg a többi tagállam esetében a munka folyamatban van. Két tagállam számít késedelemre a mérföldkő elérése tekintetében.

2. **2. generációs importellenőrzési rendszer** – *ICS2* (korszerűsítés): célja az ellátási lánc biztonságának és védelmének erősítése az előzetes rakományinformációkkal összefüggésben az adatok minőségének, nyilvántartásának, rendelkezésre állásának és megosztásának javításával.

   Előrehaladás: Az *ICS2 2. verziója* a rendszer alkalmazási körét kiterjeszti az EU-ba légi úton belépő valamennyi rakományra (beleértve a gyorspostai és postai küldeményeket is).

   A Bizottság határidőn belül, 2023. március 1-jén telepítette az *ICS2 2. verziójának* központi rendszerét.

   Ami a tagállamok végrehajtásból kivett részének készenléti szintjét illeti, 2023. március 1-jéig 12 tagállam telepítette az *ICS2 2. verzióját*. 12 másik tagállam számára eltérést engedélyeztek, és a késedelmek magas kockázata miatt 2023. június 30-ig[7] meghosszabbították a telepítési határidőt. 2023 végére 26 tagállamban volt működőképes a 2. verzió. A többi tagállam előreláthatólag 2024 első felében csatlakozik.

   A kereskedők 2023 októberéig fokozatosan álltak át, azonban az év végére mintegy 40 légi fuvarozó esetében még mindig folyamatban volt az átállás. A tagállamok felelősek azért, hogy a gazdálkodók megfeleljenek az ICS2-nek. A Bizottság a tagállamokkal és az érintett szakmai szövetségekkel együtt nyomon követi a gazdálkodók általi fokozatos bevezetést. A Bizottság emlékeztette a tagállamokat, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést

[7] A Bizottság (EU) 2023/438 végrehajtási határozata (2023. február 24.) az egyes tagállamok által a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján a 2. generációs importellenőrzési rendszer 2. verziójával összefüggő információcserére és adattárolásra az elektronikus adatfeldolgozási eljárásoktól eltérő eszközök használata tekintetében kért eltérés engedélyezéséről (HL L 63., 2023.2.28., 56. o.).

(beleértve adott esetben a bírságok kiszabását is) a gazdálkodók folyamatos meg nem felelése ellen.

Az *ICS2 3. verziójának* fejlesztése a terveknek megfelelően megkezdődött. A legtöbb tagállam jelezte, hogy a projekt alacsony kockázattal jár, a rendszernek a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott időpontig történő teljes körű telepítése pedig terv szerint halad.

3. **Uniós Vámkódex – Az uniós státus igazolása** – *PoUS* (új): célja a kereskedők által az áruik uniós státusának igazolása céljából kiadott összes bizonylat tárolása, kezelése és lekérdezése. A Vámkódex szerinti vámárumanifeszttel és az európai egyablakos tengerügyi ügyintézési környezettel (EMSWe) fennálló függőségek miatt a projekt két különböző szakaszban fog megvalósulni a kockázatok és az ellentmondások minimalizálása érdekében.

   Előrehaladás: A *PoUS 1. szakasza* a tervek szerint 2024. március 1-jéig válik működőképessé, és alacsony a késedelem kockázata.

   A *PoUS 2. szakaszát* illetően a Bizottság 2023 második negyedévében elkészítette a technikai specifikációkat, a megfelelőségi vizsgálati tevékenységek pedig a tervek szerint 2025 harmadik negyedévében fejeződnek be. A Bizottság ütemterv szerint halad a projekt időben történő megvalósítása szempontjából. Meg kell azonban jegyezni, hogy a *PoUS 2. szakasza*szerinti vámárumanifeszt telepítésének időpontja (2025. június 2.) és az európai egyablakos tengerügyi ügyintézési környezet (EMSWe) telepítésének időpontja (2025. augusztus 15.) közötti különbségre tekintettel a Vámkódex új munkaprogramjában összehangolásra törekedtek. Ennek eredményeként a telepítést a Vámkódex új munkaprogramjában 2025. augusztus 15-re[8] ütemezték át. Az EMSWe végrehajtásának előrehaladásával kapcsolatos problémákra tekintettel közepes kockázatot azonosítottak a projekttel kapcsolatban.

4. **Uniós Vámkódex – Behozatalra vonatkozó központi vámkezelés** – *CCI* (új): célja annak lehetővé tétele a gazdálkodók számára, hogy az árukat oly módon vonják vámeljárás alá, hogy a letelepedésük helyén nyújtanak be vám-árunyilatkozatot olyan árukra vonatkozóan, amelyeket egy másik tagállamban állítanak vám elé. A CCI az új *nemzeti behozatali rendszerekre* építve európai szinten automatizálja a központi vámkezelést.

   Előrehaladás: A *CCI 1. szakasza* esetében a Bizottság az ütemtervnek megfelelően halad, és folyamatban van a tagállamokkal folytatott megfelelőségi vizsgálat. A projekthez rendelt kockázati szint közepes vagy magas az attól való függése miatt, hogy a tagállamok elkészülnek-e a nemzeti behozatali rendszer (NIS) korszerűsítésével, ami a CCI telepítésének előfeltétele.

   Tekintettel a *CCI 1. szakaszának* telepítése terén jelentett, 2023. december 1-jén túli késedelmekre, a Bizottság új iteratív megközelítést alkalmaz, és előnyben részesíti a normál árunyilatkozatokat és az üzenettípus megválasztásának szabadságát, miközben meghosszabbítja a *CCI 1. szakaszára*[9] vonatkozó határidőt, a telepítés végső határidejeként 2024. július 1-jét jelölve meg, amit a Vámkódex új munkaprogramja is tükröz.

   A *CCI 2. szakaszát* illetően a Bizottság 2022-ben, jóval a 2023 októberétől 2025. június 2-áig tervezett telepítési időszak előtt véglegesítette a technikai specifikációkat.

   A teljes CCI rendszer készültségi fokának értékelése tekintetében a legtöbb tagállam arról számolt be, hogy a fejlesztések folyamatban vannak, és a projektnek a *CCI 2. szakaszához* képest időben történő megvalósításához kapcsolódó kockázat közepes szintű.

[8] A Vámkódex munkaprogramjának 2023. évi felülvizsgálatában megfelelően frissített dátum.

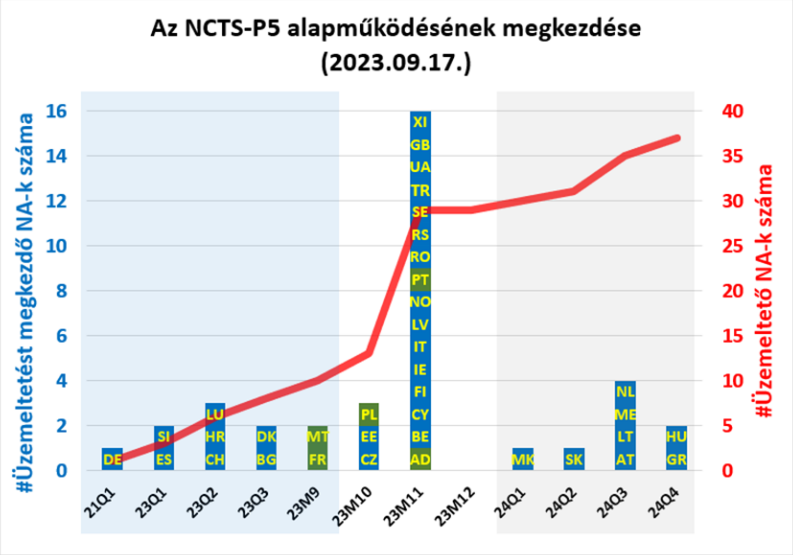
[9] A Vámkódex munkaprogramjának és a többéves vámügyi stratégiai tervnek (MASP-C) a felülvizsgálatával összefüggésben 2023-ban bemutatott megközelítés. A *CCI 1. szakasza* esetében a telepítésre rendelkezésre álló időkeret vége a tervek szerint 2024 második negyedévének vége, a telepítés végső határideje pedig 2024. július 1-je.

Egyes tagállamok kifejezték azon szándékukat, hogy a *CCI 1. szakaszát* és a *CCI 2. szakaszát* együtt telepítsék.

5. **Uniós Vámkódex – Új számítógépesített árutovábbítási rendszer** – *NCTS* (korszerűsítés): célja a meglévő egységes uniós árutovábbítási rendszert összehangolja a Vámkódex új jogi rendelkezéseivel, beleértve a Vámkódex új adatszolgáltatási követelményeit és az egyéb rendszerekkel való interfészeket.

Előrehaladás: Összességében véve az *NCTS 5. szakasza* esetében jelentős előrelépés történt. A projekthez rendelt kockázat azonban magas, mivel számos tagállam nem tudta tartani a 2023. december 1-jei telepítési határidőt. Ezért új megközelítés elfogadására került sor, amelyet a Vámkódex új munkaprogramja is tükröz. Ez azt jelenti, hogy az *NCTS 5. szakasza* két lépésben valósítható meg: az alapvető funkciók 2023. december 1-jéig a Vámkódexhez igazított ügymenet-folytonossággal, a nem alapvető funkciók pedig 2024. december 2-ig.

Amint azt az 1. ábra szemlélteti, 2023 februárjáig három tagállam kezdte meg a működést, míg négy másik tagállam 2023 szeptemberéig csatlakozott hozzájuk. Hat kivételével valamennyi tagállam kötelezettséget vállalt arra, hogy 2023. december 1-jéig működőképessé teszi az alapvető funkciókat, és a legtöbb tagállam megerősítette, hogy 2024. december 1-jéig mind az alapvető, mind a nem alapvető funkciók teljes mértékben működőképesek lesznek.

1. ábra – Az NCTS 5. szakasza – Nemzeti hatóságok (NA) általi üzembe helyezés

Az *NCTS 6. szakasza* esetében az ütemterv összhangban van az *ICS2 3. verziójának*[10] a Vámkódex új munkaprogramjában szereplő ütemtervével, és a telepítésre rendelkezésre álló új időkeret egyértelmű határidőt állapít meg az NCTS 5. szakaszára vonatkozóan. Ezeknek a módosításoknak kezelniük kell a késedelmek kockázatát, és lehetővé kell tenniük a tagállamok és a kereskedők számára, hogy meghatározzák stratégiájukat és intézkedéseiket, hogy az új időpontokig elkészüljenek. Ezért az e projekthez kapcsolódó kockázat – tekintettel a projekt 2025. szeptember 1-jéig történő véglegesítésére – alacsonyra csökken.

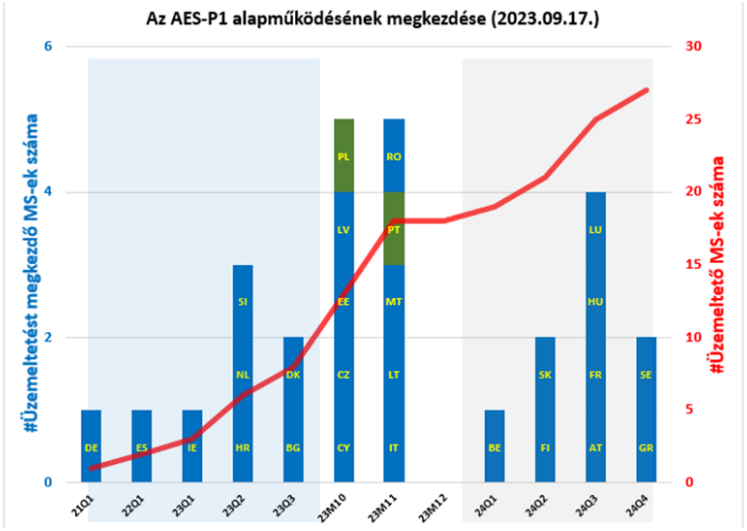
6. **Uniós Vámkódex – Automatizált kiviteli rendszer**– AES (korszerűsítés): célja a Vámkódex áruk kivitelére és kiléptetésére vonatkozó követelményeinek végrehajtása.

[10] A Vámkódex új munkaprogramjában foglaltak szerint az *NCTS 5. szakaszának* teljes körű telepítésére 2025. február 21-ig kerül sor. Az *NCTS 5. szakaszáról* az *NCTS 6. szakaszára* való átállás időszaka a tervek szerint 2025. március 1. és 2025. szeptember 1. között lesz, tehát ugyanabban az időszakban, mint amikor az *ICS2 2. verziója* átáll az *ICS2 3. verziójára*, ami lehetővé teszi a két rendszer szinkronizálását.

Előrehaladás: Az AES tekintetében a tagállamok arról számoltak be, hogy 2023-ban jelentős előrelépés történt nemzeti exportalkalmazásaik telepítése terén. Mivel azonban számos tagállam nem tudta tartani a 2023. december 1-jei telepítési határidőt, ami a Vámkódex munkaprogramjában felülvizsgált tervet eredményezett, a projekthez rendelt kockázat magas. Az AES három lépésben valósítható meg: először az alapvető funkciók (2023. december 1.), majd a jövedékitermék-szállítási és -felügyeleti rendszerrel való interfész (2024. február), végül pedig a nem alapvető funkciók (2024. december 2.).

Ezeknek a módosításoknak kezelniük kell a késedelmek kockázatát, és lehetővé kell tenniük a tagállamok és a kereskedők számára, hogy meghatározzák az új határidők betartására irányuló stratégiát, mivel ennek elmulasztása közepes vagy magas kockázatot jelentene az időben, 2024 végére történő megvalósítás szempontjából.

A 2. ábra szemlélteti, hogy 2023 szeptemberéig nyolc tagállam kezdett nemzetközi műveleteket az AES tekintetében. További nyolc tagállam – a Bizottsággal együtt – jelenleg a telepítési terveit hajtja végre, hogy biztosítsa az időben történő üzembe helyezést. A legtöbb tagállam megerősítette az iránti elkötelezettségét, hogy az alapvető funkciókat 2023. december 1-jéig, az alapvető és nem alapvető funkciókat pedig 2024. december 2-ig működőképessé teszi.

2. ábra – AES – Tagállamok (MS) általi üzembe helyezés

Összefoglalva: a fennmaradó transzeurópai projektek esetében a Bizottság továbbra is megfelelően halad a Vámkódexszel és a Vámkódex munkaprogramjával összefüggésben elfogadott határidők teljesítésével. E transzeurópai rendszerek nemzeti összetevőinek tagállami telepítését illetően súlyos kockázatok merültek fel késedelmekkel összefüggésben, különösen a *CCI 1. szakasza*, az *AES* és az *NCTS 5. szakasza* esetében, de a Vámkódex új munkaprogramja részben kezelte ezeket (lásd a 4.3. szakaszt).

4.2.2. Nemzeti projektek

A tagállamoknak a Vámkódex 278. cikke (2) bekezdésének megfelelően 2022. december 31-ig kellett elkészülniük **három teljesen nemzeti projektjük** [11] korszerűsítésével. 22 tagállam azonban nem tudta tartani ezt a határidőt, és kérelmükre figyelemmel eltérést engedélyeztek számukra, 2023. december 31-ig meghosszabbítva a telepítési határidőt[12].

[11] Ez az ütemterv azonban nem foglalja magában a különleges eljárásokat támogató nemzeti rendszerek kiviteli összetevőjét, amely esetében a tevékenységek és a tervezés összekapcsolódnak az automatizált kiviteli rendszerrel (AES).

[12] A Bizottság (EU) 2023/235 végrehajtási határozata (2023. február 1.) az egyes tagállamok által a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján a tengerjáró hajók vagy légi járművek érkezési értesítésével összefüggésben történő

Az alábbiakban ismertetjük és a 3. ábra szemlélteti egyes nemzeti projektek előrehaladását:

1. **Uniós Vámkódex – Érkezési értesítés, vám elé állításról szóló értesítés, átmeneti megőrzés** (*AN, PN és TS*) (korszerűsítés): célja a nemzeti belépési folyamatok automatizálása.

   Előrehaladás: A Vámkódexről szóló korábbi eredményjelentésekben kockázatként szerepelt a nemzeti rendszerek időben történő megvalósítása. Amint azt szemléltettük, a legtöbb tagállam 2023 végéig befejezte a megvalósítást. További részletekért lásd az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.2. szakaszát.

2. **Uniós Vámkódex – Nemzeti behozatali rendszerek –** *NIS* (korszerűsítés): célja a Vámkódexben a behozatallal kapcsolatban meghatározott, folyamatokra és adatszolgáltatásra vonatkozó követelmények végrehajtása.

   Előrehaladás: 2022 óta több tagállam számolt be a projekt időben történő megvalósításával kapcsolatos kockázatokról, ami eltérések engedélyezését eredményezte. 2023 végéig 19 tagállam telepítette a NIS-t. Néhány tagállam további frissítést kér a projekt teljes körű megvalósításához; mások nem készültek el a végrehajtással 2023 végéig (eltérés szerinti határidő). További részletekért lásd az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.2.2. szakaszát.

3. **Uniós Vámkódex – Különleges eljárások** – *SP* (korszerűsítés): célja a különleges eljárások (azaz a vámraktározás, meghatározott célra történő felhasználás, ideiglenes behozatal, aktív/passzív feldolgozás) harmonizációja.

   Előrehaladás: A *nemzeti behozatali rendszerekkel* fennálló kölcsönös függőségekre tekintettel 21 tagállam készült el az *SP import összetevőjével (IMP)* 2023 végéig. További részletekért lásd az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.3.2. és 3.4.2. szakaszát.

	AN	PN	TS	NIS	SP IMP
A Vámkódex munkaprogramja szerinti határidő	2022.12.31. 2023.12.31-ig történő meghosszabbítással [1]			2022.12.31. 2023.12.31-ig történő meghosszabbítással [2]	
Ausztria	N/A	2023.6.21.	Nincs megadva	Nincs megadva	2025.2.3.
Belgium	2023.6.30.	2023.7.5.	2023.11.29.	2023.12.6.	2023.12.6.
Bulgária	2023.3.1.	2023.10.23.	2023.10.23.	2023.10.23.	2023.10.23.
Ciprus	2023.11.7.	2023.11.7.	2023.11.7.	2023.11.7.	2023.11.7.
Csehország	2023.3.1.	2023.3.1.	2023.12.31.	2024.12.1.	2024.12.1.
Németország	2023.3.1.	2021.3.6.	2021.3.6.	2021.3.6.	2021.3.6.
Dánia	2023.10.31.	2023.10.31.	2024.10.15.	2024.10.15.	2024.10.15.
Észtország	2023.10.1.	2023.10.1.	2023.10.1.	2021.7.1.	2021.7.1.
Spanyolország	N/A	2024.3.1.	2024.3.1.	2023.9.30.	2022.9.30.
Finnország	2023.3.31.	2021.3.31.	2022.12.31.	2019.12.31.	2022.12.30.

információcserére és adattárolásra az elektronikus adatfeldolgozási eljárásoktól eltérő eszközök használata tekintetében kért eltérés engedélyezéséről (HL L 32., 2023.2.3., 220. o.).

A Bizottság (EU) 2023/234 végrehajtási határozata (2023. február 1.) az egyes tagállamok által a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján az Unió vámterületére behozott árukra vonatkozó vám elé állításról szóló értesítéssel összefüggésben történő információcserére és adattárolásra az elektronikus adatfeldolgozási eljárásoktól eltérő eszközök használata tekintetében kért eltérés engedélyezéséről (HL L 32., 2023.2.3., 217. o.).

A Bizottság (EU) 2023/236 végrehajtási határozata (2023. február 1.) az egyes tagállamok által a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján a vám elé állított nem uniós árukkal kapcsolatos átmeneti megőrzési árunyilatkozattal összefüggésben történő információcserére és adattárolásra az elektronikus adatfeldolgozási eljárásoktól eltérő eszközök használata tekintetében kért eltérés engedélyezéséről (HL L 32., 2023.2.3., 223. o.).

A Bizottság (EU) 2023/237 végrehajtási határozata (2023. február 1.) az egyes tagállamok által az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 158., 162., 163., 166., 167., 170–174., 201., 240., 250., 254. és 256. cikkében meghatározott, az Unió vámterületére behozott árukra vonatkozó vám-árunyilatkozattal kapcsolatos információcserére és adattárolásra az elektronikus adatfeldolgozási eljárásoktól eltérő eszközök használata tekintetében kért eltérés engedélyezéséről (HL L 32., 2023.2.3., 226. o.).

Franciaország	2023.7.1.	2024.3.6.	2024.3.6.	2024.12.31.	2023.9.30.
Görögország	2024.12.31.	2024.12.31.	2024.12.31.	2022.12.31.	2024.12.31.
Horvátország	2023.7.1.	2023.3.1.	2022.12.1.	2023.1.1.	2023.1.1.
Magyarország	2023.12.31.	2023.12.31.	2023.12.31.	2023.10.12.	2023.10.12.
Írország	N/A	2020.11.23.	2020.11.23.	2024.6.24.	2020.11.23.
Olaszország	2022.12.13.	2022.12.13.	2022.12.13.	2021.7.1.	2021.7.1.
Litvánia	2023.3.1.	2023.2.28.	2023.10.31.	2023.12.31.	2023.12.31.
Luxemburg	2023.3.1.	2023.1.10.	2023.1.10.	2023.5.2.	2023.5.2.
Lettország	2017.9.24.	2017.9.24.	2017.9.24.	2018.6.3.	2018.6.3.
Málta	2024.6.1.	2024.6.1.	2024.6.1.	2025.2.1.	2025.2.1.
Hollandia	2023.7.1.	2023.12.1.	2023.12.1.	2022.4.1.	2022.4.1.
Lengyelország	2023.12.1.	2023.12.31.	2023.12.31.	2023.12.31.	2021.7.1.
Portugália	2024.10.28.	2024.10.28.	2024.10.28.	2024.10.28.	2024.10.28.
Románia	2023.10.1.	2023.10.1.	2023.10.1.	2023.10.1.	2023.12.31.
Svédország	2023.3.1.	2023.9.27.	2024.10.1.	2022.3.15.	2023.6.20.
Szlovénia	2023.3.1.	2023.3.1.	2023.11.30.	2022.1.1.	2022.1.1.
Szlovákia	2023.3.1.	2023.10.1.	2025.6.2.	2025.1.1.	2016.6.11.

Jelmagyarázat	
	A Vámkódex munkaprogramjával, a 2024. július 1-jéig történő további frissítéssel és/vagy az engedélyezett eltéréssel összhangban
	A Vámkódex munkaprogramjában és/vagy az engedélyezett eltérésben meghatározott határidőn túl
	Nincs megadva

(1) 2023. december 31-ig azon tagállamok esetében, amelyek számára eltérést engedélyeztek.
(2) 2023. december 31-ig azon tagállamok esetében, amelyek számára eltérést engedélyeztek, vagy 2024. július 1-jéig, amennyiben az (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 2. cikkének (4a) bekezdése alkalmazandó, mint például Bulgária, Írország és Lengyelország esetében.

3. ábra – A nemzeti belépési/behozatali rendszerek telepítési terve

Összefoglalva: a tagállamokban folyamatban van a három teljesen nemzeti projektjük korszerűsítésének elvégzése. Bár a legtöbb tagállam azt tervezi, hogy az engedélyezett eltérés szerinti határidőn belül, 2023 végéig telepíti rendszereit, jelentős számú tagállam még mindig további késedelmekről számolt be, főként a TS és a NIS esetében, ami 2023-on túlnyúló telepítéseket eredményez, és más területeket is érint.

A nemzeti belépési rendszerek (érkezési értesítés/vám elé állításról szóló értesítés/átmeneti megőrzés) telepítését érintő késedelmek megzavarják az ICS2 végponttól végpontig tartó ciklusát és támogatási folyamatait, ami hatással van az ellátási láncokra, és egy ideiglenes megoldás létrehozásához kapcsolódóan növeli a gazdálkodók költségeit.

A NIS korszerűsítését érintő késedelmek szintén kedvezőtlen hatást gyakorolnak a gazdálkodókra, mivel el kell halasztani az összes behozatali funkciók használatát, valamint az alakiságok egyszerűsítését, amelyek előnyösek lehetnek a gazdálkodók számára, így például a nyilatkozattevő nyilvántartásába való bejegyzést (EIDR). Emellett a NIS korszerűsítése fontos előfeltétele a CCI-hez kapcsolódó elektronikus rendszer telepítésének.

A késedelmekre vonatkozó további információkat a bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.2. szakasza tartalmazza.

4.3. A Vámkódex szerinti informatikai megvalósítást érintő késedelmekkel összefüggő kockázatok

Ez a jelentés különbséget tesz Bizottság részéről elért előrehaladás és a tagállamok részéről elért előrehaladás között. A **Bizottság** fejlesztései **a terveknek megfelelően haladnak**, és nem merültek fel határidőn túli késedelmek és olyan kockázatok, amelyek késedelmes telepítést eredményezhetnek. A tagállamoknál felmerült késedelmek hatást gyakorolnak a transzeurópai rendszerek, például az *ICS2*, a *CCI*, az *NCTS* és az *AES* előrehaladására, amelyek viszont együttesen hatással vannak a Bizottság feladatkörébe tartozó tevékenységekre. Ennek eredményeként több beruházási forrást kell fordítani a megfelelőségi vizsgálati tevékenységekre, valamint a transzeurópai projektek koordinációs és támogatási tevékenységeire. Emellett további segítséget kell nyújtani alternatív nemzeti fejlesztési és telepítési programok és nyomon követés keretében, és az átmeneti időszakokban huzamosabb ideig kell végezni a központi összetevők karbantartását.

A legtöbb **tagállam fokozatosan halad** a feladatkörébe tartozó fejlesztésekkel, bár egyes tagállamok az eredetileg tervezettnél lassabb ütemben haladnak előre. Ennek eredményeként egyes nemzeti és transzeurópai projekteknél **határidőn vagy eltérés szerinti határidőn túli késedelemről** számoltak be.

A tagállamok több okkal indokolták a késedelmeket, amelyek többsége ismétlődő jellegű, és késedelmet okoz a rendszereik fejlesztésében. Ezek közé tartozik a pénzügyi források és az emberi erőforrások hiánya, az egymással versengő prioritások, valamint az Ukrajna elleni orosz invázió vámügyi hatása. Emellett a tagállamok arról is beszámoltak, hogy a nemzeti informatikai infrastruktúrák nem tudják kielégíteni a projektek technikai igényeit, a vállalkozóknak kapacitással kapcsolatos problémáik vannak, és más érdekeltektől függenek, átállást és vizsgálatot kell végrehajtani a gazdálkodók bevonásával, a munkák kiszervezésére irányuló ajánlati felhívások késedelmesek vagy sikertelenek voltak, a közbeszerzési eljárások nehézkesek, irányítási problémák merülnek fel, a Vámkódexhez kapcsolódó projektek pedig bonyolult rendszerintegrációkat igényelnek.

Annak ellenére, hogy a Bizottság a Vámkódex munkaprogramjában időben kidolgozta a transzeurópai rendszerekre vonatkozó funkcionális és technikai specifikációkat, még mindig van néhány tagállam, ahol nem hirdettek nyertest pályázatokban, vagy továbbra is komoly problémák vannak a nemzeti közbeszerzési folyamatban, ami hatással van a rendszerek időben történő megvalósítására.

A tagállamok és a Bizottság kétoldalú találkozókat tartottak a felmerült problémák megvitatása és kezelése érdekében, és hogy hangsúlyozzák a Vámkódexhez kapcsolódó projektek elsőbbségben részesítésének fontosságát. E tekintetben a Bizottság tanácsot adott a lehetséges további tevékenységekkel és intézkedésekkel kapcsolatban is. **22 tagállam nyújtott be a Bizottságnak eltérés iránti hivatalos kérelmet** az Uniós Vámkódex 6. cikkének (4) bekezdése szerint a **nemzeti projektjeik** határidőn túli késedelmét illetően. A Bizottság az egyedi körülményekre figyelemmel megvizsgálta a kérelmeket és az azokban foglalt indokolásokat, és **eltérések engedélyezéséről szóló végrehajtási határozatokat fogadott el** a kérelmező tagállamok javára. Az *érkezési értesítésre*, *a vám elé állításról szóló értesítésre*, *az átmeneti megőrzésre*, *a nemzeti behozatali rendszerre* és *a különleges eljárások 2. összetevőjére* vonatkozó eltérések 2023. december 31-ig[13] hosszabbították meg, míg az *ICS2 2. verziójára* vonatkozó eltérés 2023. június 30-ig hosszabbította meg a határidőt.

Az alábbiakban áttekintést nyújtunk a tagállamok által kért eltérésekről:

- Az ***érkezési értesítés*** megvalósítása esetében a következő tagállamok számára engedélyeztek eltérést: Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, Csehország, Dánia, Észtország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Lengyelország, Luxemburg, Magyarország, Málta, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovénia és Szlovákia. Ugyanakkor Bulgária, Ciprus, Észtország, Finnország, Franciaország, Hollandia, Horvátország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Németország, Spanyolország, Svédország és Szlovénia jelentette, hogy az *ICS2 2. verziójába* (telepítés időpontja: 2023. március 1. vagy 2023. június 30.)

[13] A légi fuvarozástól eltérő szállítási módok esetében az érkezési értesítésre, a vám elé állításról szóló értesítésre és az átmeneti megőrzésre vonatkozó eltérések 2024. február 29-ig érvényesek.

integrálva fogják használni az *érkezési értesítést*. Németország és Írország nem értelmezhetőként jelölte meg az *érkezési értesítést*.

- A ***vám elé állításról szóló értesítés*** megvalósítása esetében a következő tagállamok számára engedélyeztek eltérést: Ausztria, Belgium, Ciprus, Csehország, Dánia, Észtország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Lengyelország, Luxemburg, Magyarország, Málta, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovénia és Szlovákia.
- Az ***átmeneti megőrzés*** megvalósítása esetében a következő tagállamok számára engedélyeztek eltérést: Ausztria, Belgium, Ciprus, Csehország, Dánia, Észtország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Lengyelország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovénia és Szlovákia. Emellett Görögország egyetértett azzal, hogy meg kell hosszabbítani az eltérést.
- A ***nemzeti behozatali rendszerek*** **korszerűsítésének** megvalósítása esetében a következő tagállamok számára engedélyeztek eltérést: Ausztria, Belgium, Ciprus, Csehország, Dánia, Franciaország, Görögország, Hollandia, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Portugália, Románia, Spanyolország és Svédország. E késedelmek kihatnak a transzeurópai *CCI*-projektre és a *különleges eljárások 2. összetevőjére***,** amelyre a *nemzeti behozatali rendszerek* korszerűsítésével azonos ütemterv vonatkozik. Emellett Görögország és Szlovákia egyetértett azzal, hogy meg kell hosszabbítani az eltérést.
- A ***különleges eljárások 2. összetevőjének*** megvalósítása esetében a következő tagállamok számára engedélyeztek eltérést: Ausztria, Belgium, Ciprus, Csehország, Dánia, Franciaország, Görögország, Hollandia, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Portugália, Románia, Spanyolország és Svédország.
- Az ***ICS2 2. verziójának*** megvalósítása esetében a következő tagállamok számára engedélyeztek eltérést: Ausztria, Belgium, Dánia, Észtország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Lengyelország, Luxemburg, Románia és Svédország. Görögország és Románia további eltérés iránti hivatalos kérelmet nyújtott be. Emellett Görögország és Románia egyetértett azzal, hogy meg kell hosszabbítani az eltérést. 2023 végére Románia még mindig problémákba fog ütközni e verzió telepítése során.

A tagállamoktól kapott információk alapján megállapíthatjuk, hogy az eltérések keretében engedélyezett, 2023-ig meghosszabbított összes határidő 71 %-át betartották. A fennmaradó 29 % esetében továbbra is problémákba ütköznek a telepítés során.

Amint azt a kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum is tükrözi, **több tagállam tájékoztatta a Bizottságot a transzeurópai projekteket érintő késedelmekről**:

- A ***különleges eljárások 1. összetevőjének*** megvalósítása esetében a következő tagállamok ütemeztek be a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott határidőnél későbbi üzembehelyezési időpontot: Finnország, Franciaország, Görögország, Luxemburg, Magyarország, Málta, Portugália, Svédország és Szlovákia. További részletekért lásd az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.3. szakaszát.
- Az ***ICS2 3. verziójának*** megvalósítása esetében a következő tagállamok számoltak be a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott határidőn[14] túli telepítési időpontról: Finnország, Franciaország, Horvátország, Írország, Málta, Portugália és Szlovákia. További részletekért lásd az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 4.2. szakaszát.

[14] A Vámkódex munkaprogramjának 2023. évi felülvizsgálatában foglaltak szerint az *ICS2 3. verziójának* az összes tagállam általi teljes körű telepítésére 2024. június 3-ig kerül sor. Az *ICS2 3. verziójának* bevezetésére e tervek szerint három lépésben kerül sor: 1. lépés a tengeri és a belvízi fuvarozókra vonatkozóan (2024. június 3-tól 2024. december 4-ig tartó telepítési időszakkal); 2. lépés a tengeri és a belvízi közlekedésben házi hajóraklevelet benyújtókra vonatkozóan (2024. december 4-től 2025. április 1-jéig tartó telepítési időszakkal); és 3. lépés a közúti és vasúti fuvarozókra vonatkozóan (2025. április 1-jétől 2025. szeptember 1-jéig tartó telepítési időszakkal).

- A ***CCI 1. szakaszának*** megvalósítása esetében a következő tagállamok ütemeztek be a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott határidőnél[15] későbbi üzembehelyezési időpontot: Belgium, Csehország, Dánia, Finnország, Hollandia, Horvátország, Írország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Portugália, Spanyolország, Szlovénia és Szlovákia. A ***CCI 2. szakasza*** esetében Belgium, Észtország, Finnország, Görögország, Hollandia, Németország és Spanyolország ütemezett be a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott határidőnél későbbi üzembehelyezési időpontot. További részletekért lásd az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.6. és 4.4. szakaszát.
- Az ***NCTS 5. szakaszának*** megvalósítása esetében Ausztria, Finnország, Görögország, Hollandia, Írország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Spanyolország, Portugália, Svédország és Szlovákia jelezte, hogy késedelmek merültek fel a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott üzembehelyezési határidőhöz[16] képest. További részletekért lásd az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.7. szakaszát.
- Az ***AES 1. összetevőjének*** megvalósítása esetében Ausztria, Belgium, Finnország, Franciaország, Görögország, Luxemburg, Magyarország, Málta, Portugália, Svédország és Szlovákia ütemezett be a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott határidőnél[17] későbbi üzembehelyezési időpontot. További részletekért lásd az e jelentést kísérő dokumentum 3.8. szakaszát.
- A ***GUM 2. összetevőjének*** megvalósítása esetében a következő tagállamok ütemeztek be a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott határidőnél[18] későbbi üzembehelyezési időpontot: Belgium, Dánia, Görögország, Horvátország és Németország. További részletekért lásd az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 4.1. szakaszát.

A Bizottság elemzi és nagyon gondosan figyelemmel kíséri a helyzet alakulását a fenti projektek esetében, és intézkedéseket hoz a támogatása fokozása érdekében (lásd a lenti 4.4. szakaszt).

Összegzésképpen tehát a legtöbb tagállam célja, hogy az eltérésekben előírt új határidőkön belül elkészüljön a **nemzeti projektekkel**. Néhány tagállam azonban még mindig az eltérés szerinti határidőkön túli késedelemről számolt be. Ezek a késedelmek emellett kedvezőtlen hatást gyakorolnak a transzeurópai rendszerek 2023-as megvalósítási határidejű nemzeti összetevőinek megvalósítására, mivel a további erőfeszítéseket szűkebb időkeretbe kell besűríteni. A **transzeurópai rendszerek nemzeti összetevőinek** megvalósítását illetően néhány tagállam késedelemről számolt be egyes projekteknél.

4.4. Enyhítő intézkedések

A legtöbb tagállam jelentős előrelépést tett a transzeurópai rendszerek fejlesztése terén, és több tagállam igyekezett a kezdeti határidőknek és az engedélyezett eltéréseknek megfelelően 2023 végére telepíteni rendszereit. Néhány tagállamnál azonban késedelmek merülnek fel, emiatt kitolják telepítési terveiket a telepítésre rendelkezésre álló időkeret végére vagy azon túlra. A Bizottság szorgalmazta a nemzeti projekttervek szigorú betartását az időben történő telepítés érdekében.

A **tagállamok** felvázolták a (lehetséges) késedelmek kezelésére és a határidők betartásának biztosítására irányuló különböző enyhítő intézkedéseket. Ezek közé tartozik a további források biztosítása, az agilis

[15] A Vámkódex 2023. évi felülvizsgálatában foglaltak szerint a telepítésre rendelkezésre álló időkeret vége 2024. július 1.

[16] A Vámkódex 2023. évi felülvizsgálatában foglaltak szerint a telepítésre rendelkezésre álló időkeret vége a rendszer alapvető funkciói esetében 2023. december 1., a többi funkció esetében pedig 2024. december 2. 2024. december 2-ára valamennyi tagállamnak és kereskedőnek az *NCTS 5. szakasza* szerinti rendszert kell használnia. Az átállás a tervek szerint 2025. január 21-én ér véget.

[17] A Vámkódex 2023. évi felülvizsgálatában foglaltak szerint a telepítésre rendelkezésre álló időkeret vége a rendszer alapvető funkciói esetében 2023. december 1., a jövedékitermék-szállítási és -felügyeleti rendszerrel (EMCS) összehangolt interfész kialakítása esetében 2024. február 13., a többi funkció esetében pedig 2024. december 2. 2024. december 2-ára valamennyi tagállamnak és kereskedőnek az AES rendszert kell használnia. Az átállás a tervek szerint 2025. február 11-én ér véget.

[18] A Vámkódex 2023. évi felülvizsgált munkaprogramjában foglaltak szerint a *GUM 1. összetevője* esetében a telepítési időpont 2024. március 11., a GUM *2. összetevője* esetében pedig a tagállamoknak kell meghatározniuk a telepítésre rendelkezésre álló időkeret kezdetét, de a telepítés legkorábbi időpontja 2024. március 11. lehet.

módszertanok alkalmazása, a projektek szakaszokra bontása, valamint a beszállítói kapcsolatok átszervezése a hatékonyság javítása és az együttműködés fokozása érdekében. Más tagállamok a szervezeti struktúrák javítását, a folyamatok egyszerűsítését és a tervezés finomítását tervezik a projektmenedzsment és a döntéshozatal javítása érdekében. Ezek az intézkedések mind a nemzeti, mind a transzeurópai projektek kapcsán felmerültek.

A tagállamok részéről felmerülő késedelmekre tekintettel **a Bizottság több intézkedéssel növelte a tagállamok számára nyújtott támogatást**.

Először is a Bizottság **fokozta a Vámkódex szerinti informatikai program felügyeletét és nyomon követését** azzal, hogy növelte az eredményjelentések gyakoriságát, és igazgatói szintű kétoldalú találkozókat szervezett mindegyik tagállammal. A Vámkódex munkaprogramjának végrehajtásával következetesen foglalkoztak a főigazgató által végrehajtott missziók során és a tagállami főigazgatókkal tartott plenáris üléseken (a vámpolitikai csoportban) egyaránt. A tagállamokat arra ösztönözték, hogy hozzanak enyhítő intézkedéseket, és 2023. október 31-ig nyújtsanak be finanszírozási kérelmeket a Technikai Támogatási Eszköz keretében a váminformatikai fejlesztések támogatása érdekében.

A Bizottság továbbra is használja a többéves elektronikus vámügyi stratégiai tervnek (MASP-C) a MASP-C 2019. évi felülvizsgálatán és a Vámkódex 2019. évi munkaprogramján alapuló áttekintő eszközét, hogy nyomon kövesse az előrehaladást és a fő projektmérföldköveket, valamint korai szakaszban azonosítsa a késedelmeket. Az áttekintő eszközt negyedévente mutatják be a tagállamoknak az elektronikus vámrendszer koordinációs csoportjában és a kereskedelmi szereplőknek a Kereskedelmi Kapcsolattartó Csoportban. Ezenkívül a Vámkódex munkaprogramját és MASP-C-t a stratégiai célkitűzésekkel összhangban párhuzamosan felülvizsgálják.

Emellett – amint az a Vámkódex munkaprogramjában és a MASP-C 2019. évi felülvizsgálatában is szerepel – a Bizottság konkrét időközi mérföldköveket határoz meg a decentralizált transzeurópai rendszerek zökkenőmentes telepítésének biztosítása és a többletköltségek elkerülése érdekében.

Másodszor a Bizottság **fokozta a tagállamok támogatását a transzeurópai rendszereket illetően** azáltal, hogy agilis és iteratív megközelítést alkalmaz a Vámkódexhez kapcsolódó elektronikus rendszerek fejlesztése és telepítése kapcsán. Ez a módszer, amely prototípusok készítését, gyors problémamegoldást és mind a Bizottság, mind a tagállamok számára kiegyensúlyozott munkaterhelést foglal magában, javítja a rendszerek minőségét és elősegíti az érdemi előrehaladást. Az *AES*, az *NCTS (5. szakasz)* és az *ICS2* projektben való sikeres alkalmazásnak köszönhetően a tagállamok és a kereskedők kedvezően fogadták ezt a megközelítést.

Ezenkívül a Bizottság már a projektek kezdetekor létrehozott egy érdekelt felek közötti együttműködési mechanizmust annak érdekében, hogy megerősítse az előkészítő tevékenységeket, elkerülje a döntéshozatali nehézségeket, valamint a projektekkel kapcsolatos rendszeres tájékoztatás révén biztosítsa az átláthatóságot.

A Bizottság folytatta továbbá az egyes transzeurópai rendszerekre vonatkozó koordinációs és nyomonkövetési programokat, amelyek jelentős munkát igényelnek a tagállamok részéről.

Az előző, 2022. évi jelentés további részleteket tartalmaz ezekről az intézkedésekről.

- **Az ICS2 transzeurópai rendszer esetében** a Bizottság különféle módokon nyújtott támogatást a tagállamoknak és a gazdálkodóknak az *ICS2 2. verziójának* és az *ICS2 3. verziójának* fejlesztésével kapcsolatos tevékenységeikhez. Ez magában foglalta a célzott webináriumok szervezését, a gyakran feltett kérdések révén történő segítségnyújtást és a plenáris ülések szervezését. További iránymutatást nyújtottak, hogy a külső határokon megelőzhetők legyenek az *ICS2 2. verzióját* érintő késedelmek miatti fennakadások (4.3. szakasz). Szoros nyomon követés biztosította, hogy a projekttervek összhangban legyenek a Bizottság informatikai jellegű megvalósítási mérföldköveivel. Végül pedig kommunikációs kampányokat, online képzéseket és egyedi tájékoztatókat, valamint a CIRCABC felületén elérhető nyilvános könyvtárban hozzáférhető dokumentációt biztosítottak.
- **Az *NCTS (5. szakasz)* és az *AES* transzeurópai rendszer esetében** a Bizottság folytatta a „nemzeti hatósági koordinációs programot”, hogy támogassa a tagállamokat a nemzeti

összetevők kifejlesztésében és telepítésében. 2023-ban a koordinációs programot kiterjesztették a kereskedők általi üzembe helyezésnek a tagállamokkal együttműködésben történő felügyeletére:
A tevékenységek közé tartozik a külön ügyfélszolgálat, a tagállamoknál a fejlesztések terén felmerülő késedelmek enyhítése érdekében tartott virtuális megbeszélések, naprakész információk terjesztése a kereskedelmi szereplők számára, valamint rendszeres jelentéstétel az elektronikus vámrendszer koordinációs csoportjának és a vámpolitikai csoportnak. A Bizottság 2021 első negyedévétől negyedéves összevont eredményjelentést tesz közzé az új rendszerekre való átállásról, amely fő teljesítménymutatókat határoz meg a figyelmeztető jelzések korai észleléséhez.

- **A CCI transzeurópai rendszer esetében** a Bizottság külön csoportot hozott létre a tagállami kérdések megválaszolására és a megfelelőségi vizsgálatok koordinálására.

Harmadszor a Bizottság kikérte a tagállamok véleményét a korlátjaikról és a kockázatok enyhítéséhez szükséges támogatásról. A tagállamok egy **felmérés** keretében kifejtették, hogy az igazgatói szintű kétoldalú találkozók és az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatósággal folytatott szakmai párbeszéd rendkívül hasznosnak bizonyult. A Bizottság által biztosított technikai webináriumokat és információmegosztási tevékenységeket hasznosnak ítélték. Néhány tagállam további operatív iránymutatásokat, a gazdálkodóknak történő segítségnyújtást és a jelenlegi képességeken túlmutató átfogó képzéseket javasolt.

Negyedszer a felmérés eredményei és a tagállamokkal folytatott kétoldalú megbeszélések alapján gyakran kiderült, hogy késedelem oka a megfelelő finanszírozás hiánya. E célból a Bizottság a Technikai Támogatási Eszköz keretében létrehozott egy külön, **2024. évi kiemelt technikai támogatási projektet (TSI 2024 flagship)** a vám- és adóügyi eljárások digitalizálása érdekében, amely a Vámkódex szerinti informatikai megvalósításra összpontosít. Ennek eredményeként hat tagállam nyújtott a vámügyi informatikai rendszerek támogatására irányuló javaslatokat. A javaslatok értékelése folyamatban van, és 2024 elején zárul le annak érdekében, hogy a támogatás 2024 második negyedévében rendelkezésre álljon.

Ötödször a Vámkódex szerinti váminformatikai projektek napi irányításával kapcsolatos sajátos tagállami szükségletek kezelése érdekében a Bizottság **szerződést kötött egy tanácsadó céggel**, amely a szükségletektől és problémáktól függően közvetlen támogatást nyújt a késedelmek kezeléséhez. Az első, három tagállamra (Franciaország, Málta és Görögország) kiterjedő kísérleti tevékenység 2023 negyedik negyedévében kezdődött és 2024 második negyedévéig tart. Az eredménytől függően 2024-ben további tevékenységek indulhatnak.

Végezetül a Bizottság megkezdte az informatikai projektek fejlesztésével kapcsolatos tanulságok és bevált gyakorlatok összegyűjtését is. 2023-ban egy felmérést végeztek, amelynek eredményei bekerültek a bizottsági szolgálati munkadokumentumba. További részletekért lásd az e jelentést kísérő dokumentum 6. oldalát.

Mivel közeledünk 2025 vége felé, a tagállamok felkérést kaptak a Vámkódex új munkaprogramjában meghatározott határidők betartására. Csak két év maradt a Vámkódex szerinti teljes körű informatikai megvalósításra. **Rendkívüli erőfeszítésekre és azonnali intézkedésekre van szükség** a késedelmek elkerülése és a transzeurópai rendszerek ügymenet-folytonosságának biztosítása érdekében.

Bár a Bizottság a fentieknek megfelelően számos módon nyújt támogatást, például a Vámkódex új munkaprogramjában szereplő időpontok kiigazításával és teljesíthető határidők lehetővé tételével, a nemzeti összetevők és rendszerek kifejlesztéséért és telepítéséért a tagállamok felelősek. A feladatmegosztást már a kezdetekkor meghatározták, arról valamennyi érdekelttel megállapodtak, és azt a projekt teljes életciklusa során tiszteletben kell tartani.

4.5. Aktuális helyzet a bővítési országok esetében

Végezetül a Vámkódex szerinti korszerűsített elektronikus rendszerekre való átállás során, és a reformjavaslatban meghatározott új informatikai megközelítésekre tekintettel, a jövőbeli uniós bővítést is figyelembe kell venni a helyzetkép kialakításakor.

A Bizottság egyelőre nem követi rendszeresen nyomon a tagjelölt országok által az elektronikus rendszerek teljes körű megvalósítása felé tett előrehaladást, és a Vámkódex 278a. cikke sem ír elő számukra jelentéstételi kötelezettséget. Ugyanakkor az uniós vámjogszabályokhoz való igazodásukat támogató informatikai rendszerek fejlesztése az egyik kulcsfontosságú eleme azoknak a rendszeres értékeléseknek, amelyeket az EU végez a tagjelölt országok által a bővítés felé vezető úton és az EU-val kötött társulási megállapodások keretében elért előrehaladás mérése érdekében.

Két olyan informatikai rendszer van, amelyet ezen országok némelyike már alkalmaz, mások pedig készülnek rá:

1. Az NCTS mint az egységes árutovábbítási eljárásról szóló egyezmény rendelkezéseinek végrehajtását támogató informatikai rendszer.
2. Az engedélyezett gazdálkodókra vonatkozó uniós programmal való kölcsönös elismerést biztosító kapcsolódó informatikai rendszerek.

A tagjelölt országok aktuális felkészültségi helyzete eltér e két informatikai rendszer tekintetében: Észak-Macedónia, Szerbia, Törökország és Ukrajna már szerződő felei az egységes árutovábbítási eljárásról szóló egyezménynek, ezért különböző szakaszokban teljeskörűen alkalmazzák az NCTS-t. Csak Moldova teremtette meg az engedélyezett gazdálkodók kölcsönös elismerését az EU-val, bár Grúzia, Törökország és Ukrajna is erre készül, és ennek érdekében fejleszti nemzeti informatikai rendszereit.

A tagjelölt országoknak fokozatosan csatlakozniuk kell a Vámkódex szerinti rendszerekhez vagy be kell vezetniük azokat az uniós vámterülethez való csatlakozás felé vezető úton, és a csatlakozás tervezett időpontjától függően arra is kötelezhetők, hogy biztosítsák a 2023. május 17-i vámügyi reformcsomagban javasolt jövőbeli vámügyi adatközpont funkcióit, és csatlakozzanak ehhez az átfogó projekthez.

A jövőben a tagjelölt országok bővítésre való felkészülésének keretében biztosítani kell, hogy rendszeresen sor kerüljön a tagjelölt országok általi jelentéstételre, a nemzeti rendszereik, valamint a tagállamok és a Bizottság, illetve az adatközpont rendszerei közötti interoperabilitás biztosítása érdekében végzett megfelelőségi vizsgálatokra, és a teljesítményük EU általi értékelésére.

5. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ ÉS KÖVETKEZTETÉSEK

A Vámkódex informatikai megvalósítása közös érdekű közös projekt. Valamennyi érdekelt határozottan elkötelezte magát mellette már a 2014. évi induláskor, a Vámkódex első munkaprogramjának elfogadásakor.

E jelentés elkészítésének keretében a Bizottság gondosan értékelte az érdekeltek által 2023 első felében szolgáltatott adatokat. Az értékelés vegyes képet mutat a Vámkódex informatikai megvalósítása terén elért előrehaladásról: míg a Bizottság jól halad valamennyi tevékenységével, a tagállamok részéről az általános előrehaladás nem olyan pozitív, és a tagállamok közötti különbség még nyilvánvalóbbá vált, mint 2022-ben.

A tagállamok által elért előrehaladás és a késedelmek hatása

A nemzeti rendszereket érintő késedelmek egyértelműen továbbgyűrűző hatást gyakoroltak a transzeurópai rendszerek nemzeti összetevőinek megvalósítására, ami közvetlenül érintette a többi tagállamot és a gazdálkodókat. E késedelmek némelyike veszélyezteti a Vámkódexszel kapcsolatos jogszabályokban meghatározott határidők betartását, és ezáltal a következőkhöz vezethet: a) kötelezettségszegési ügyek és b) a vámeljárások és -könnyítések teljes automatizálásának elégtelen megvalósítása, és a becsült előnyök elégtelen biztosítása a magánszektor és a többi érintett tagállam számára, amelyek hatalmas beruházásokat hajtottak végre a határidők betartása érdekében.

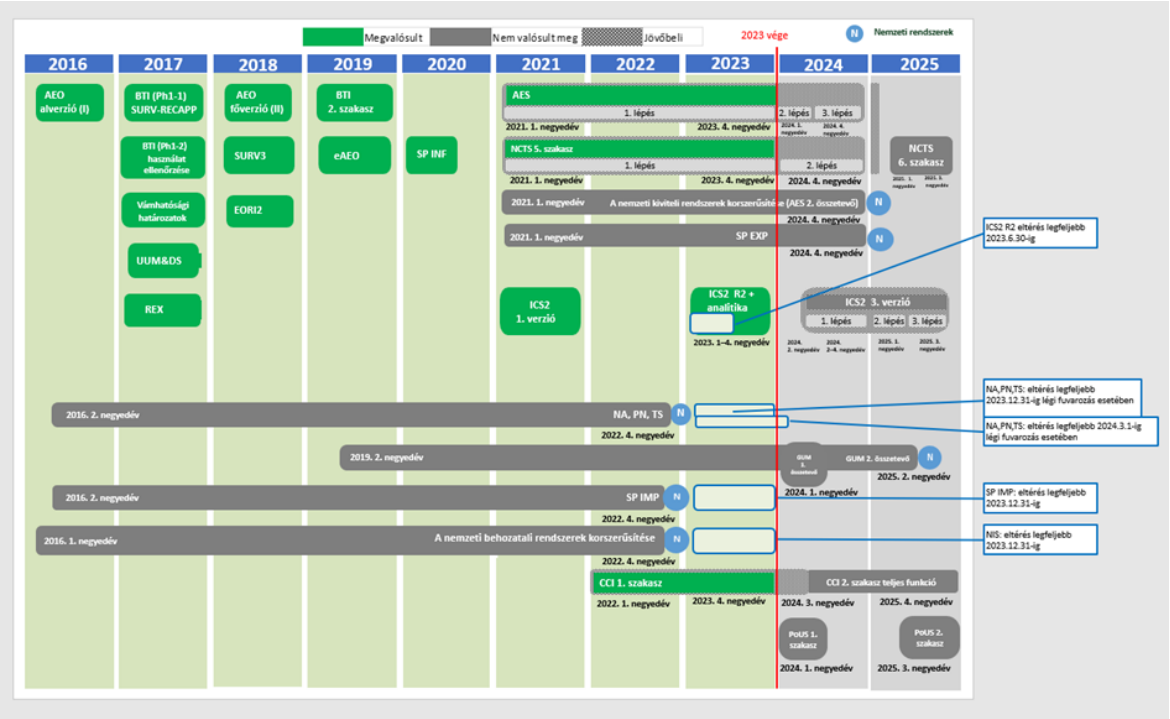
E célból a Vámkódex munkaprogramjának felülvizsgálata keretében mérlegelték ezeket a kérdéseket, és a Vámkódex új munkaprogramjában új megközelítést fogadtak el, amely előnyben részesíti az alapvető folyamatokat, és több időt biztosít a projekt teljes körű megvalósításának és az összetett átállásnak a lezárására valamennyi gazdálkodónál, akik a Kereskedelmi Kapcsolattartó Csoportban is kiemelték a részükről felmerült késedelmeket.

Míg a Bizottság projekttevékenységeinek többsége nem függ a nemzeti előrehaladástól, bizonyos jellegű tevékenységek a Bizottság és a tagállamok közötti szoros együttműködést igényelnek, mint például transzeurópai rendszer nemzeti összetevőjének megfelelőségi vizsgálata. E járulékos hatás miatt megfigyelhető, hogy a nemzeti összetevők egyes tagállamok általi megvalósítását érintő késedelmek hatással vannak a transzeurópai projektek megvalósítása terén elért átfogó eredményekre és a Vámkódex egészének végrehajtására.

A Vámkódex 6. cikke (4) bekezdésének megfelelően kizárólag akkor engedélyezhető eltérés egyes tagállamok számára, ha az eltérés nem befolyásolja sem a címzett tagállam és a többi tagállam közötti információcserét, sem a más tagállamokban a vámjogszabályok alkalmazása céljából végzett információcserét és adattárolást. Az, hogy egyes tagállamok későn telepítik a szükséges rendszerek egy részét, kedvezőtlen hatást gyakorol a gazdálkodók egyenlő versenyfeltételeire az egész Unióban, mivel e rendszerek célja, hogy valamennyi tagállamban ugyanazokat a lehetőségeket kínálják gazdálkodóknak. Emellett a különböző rendszerek jellege miatt a Vámkódex követelményeinek való megfeleléshez szükséges változtatások más kapcsolódó vagy függő informatikai rendszerekre is hatással vannak, és némelyikük jelentőséggel bír a bevételek védelme, valamint a tisztességtelen és tiltott kereskedelem elleni küzdelem szempontjából.

A Bizottság elbírálta a tagállamok eltérés iránti kérelmeit, és értékelte a transzeurópai rendszereket érintő késedelmeket. Ennek eredményeként 2023-ban öt, eltérésre vonatkozó határozat született, és sor került a Vámkódex munkaprogramjának felülvizsgálatára. Ezzel párhuzamosan a Bizottság kezdeményezte a MASP-C felülvizsgálatát is. A vámpolitikai csoportban az új, 2023. évi MASP-C főigazgatók általi jóváhagyása, valamint a Vámkódex új munkaprogramjának a Bizottság általi 2023. december 15-i elfogadása felülvizsgált jogi és operatív keretet, valamint új kiindulási alapot biztosít a folyamatban lévő projektek előrehaladásának méréséhez.

A Vámkódex új munkaprogramja az az eszköz, amely a tagállamokat a folyamatban lévő projektek közös és megvalósítható végrehajtása felé tereli, nagyobb rugalmasságot biztosítva a végső határidők betartása terén, ugyanakkor fenntartva a Vámkódex munkaprogramjának 2025. december 31-ig történő teljes körű végrehajtásához szükséges nyomást. Amint azt az alábbiakban zöld színnel szemléltetjük, a végrehajtás terén 2025-ig folytatódik az előrehaladás.

4. ábra – A terv áttekintése

A tagállamok által elért előrehaladást összefoglalva megfigyelhető, hogy a nemzeti belépési/behozatali rendszerek és az ICS2 2. verziója tekintetében **eltérésre vonatkozó engedélyt kapott tagállamok mintegy 71 %-a** várhatóan betartja a 2023. december 31-i határidőt. Meg kell jegyezni, hogy a folyamatban lévő telepítések főként az átmeneti megőrzés és a nemzeti behozatali rendszerek (NIS) korszerűsítését érintik. Ezek a késedelmek nemcsak a transzeurópai projekteket, például a behozatalra vonatkozó központi vámkezelést érintik, hanem meghosszabbítják az átmeneti időszakot a gazdálkodók számára, akadályozva a folyamatot és az adatharmonizációt.

A NIS-t érintő késedelmek emellett akadályozzák a Felügyelet 3 rendszernek történő adatszolgáltatás. Tekintettel a NIS-nek az ügyletek és a kereskedelmi forgalom nyomon követésében betöltött kritikus szerepére, ez kedvezőtlen hatásokat gyakorolt bizonyos ágazatokban, például a mezőgazdasági piacon. Emellett a NIS megléte alapvető fontosságú az Unió Közös Vámtarifájának egységes végrehajtásához. Ez azt jelenti, hogy támogatni kell a tagállamok által a vámjogszabályok tekintetében végzett kockázatértékelést, egységesíteni kell a vámellenőrzéseket, küzdeni kell az intézkedések és szankciók kijátszása ellen, valamint meg kell védeni az Uniót a tisztességtelen és illegális kereskedelemtől (beleértve az importáruk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmussal [CBAM] kapcsolatos követelményeket).

Az összképet a Vámkódex munkaprogramjához viszonyítva vizsgálva három kategóriát határozunk meg a jövőbeni előrelépés szempontjából:

A tagállamok mintegy 60 %-a jelentette be, hogy a Vámkódex új munkaprogramjában a következő két évre ütemezett **projektmegvalósítási határidőn belül képes lesz telepíteni valamennyi rendszerét**. Ezek a tagállamok eleget tettek kötelezettségvállalásaiknak, és úgy tűnik, hogy a csupán nagyon kevés rendszert érintő kis mértékű késedelem esetében megfelelő irányítási eszközökkel rendelkeznek az esetleges nehézségek hatékonyan áthidalásához. A 2025-ös határidő betartását illetően alacsony a kockázat.

A tagállamok mintegy 25–30 %-a jelezte, hogy helyzete romlott 2022 óta. Úgy tűnik, hogy a késedelmek tovább halmozódtak. A Vámkódex felülvizsgált munkaprogramja több lehetőséget hagy számukra, hogy csökkentsék a határidők be nem tartásának mértékét, ha azonban nem hajtanak végre

szigorú enyhítő intézkedéseket, fennáll annak a kockázata, hogy egy vagy több rendszer esetében nem tartják be a projekt határidejét. A 2025-ös határidő betartását illetően közepes a kockázat.

A tagállamok mintegy 10–15 %-ánál komoly késedelmek tapasztalhatók a legtöbb fennmaradó rendszer esetében. Ezek a tagállamok nehezen tudják leküzdeni lemaradásukat, és nagy valószínűséggel – a beavatkozásoktól függetlenül – számos projekt határidejét nem fogják betartani. Ez a közbeszerzések terén felmerülő kihívásokra, az agilis projektmenedzsment hiányára, a megvalósításhoz szükséges stabil és megbízható tervezés hiányára, valamint a hatóságoknál fennálló, csaknem az összes Vámkódex szerinti projektet érintő strukturális problémákra vezethető vissza. A Vámkódex új munkaprogramjának ellenére is jelentős kihívást jelent a Vámkódex teljes körű informatikai megvalósítása. A 2025-ös határidő betartását illetően magas a kockázat.

Valamennyi érdekeltnek a Vámkódex új munkaprogramjában meghatározott határidők betartására kell összpontosítania erőfeszítéseit és beruházásait. A Bizottság a következő két évben is folytatni fogja a program- és projektszintű szoros nyomon követést, amelyet a tagállamokkal tartott kétoldalú találkozók és plenáris ülések fognak támogatni. A néhány tagállam esetében nemrégiben indított tanácsadási szerződés – amelynek célja a tagállamok támogatása a Vámkódex informatikai megvalósításában – hatással lehet a folyamat megkönnyítésére, illetve részben hozzájárulhat a késedelmek csökkentéséhez. A tagállamok a 2024. évi Technikai Támogatási Eszköz keretében nyújtott támogatásban is részesülhetnek, legalábbis a jóváhagyott projektek esetében. A Bizottság számos tagállammal együtt halad előre mindkét irányvonalon.

A Vámkódex tagállamok általi végrehajtása terén felhalmozódó késedelmekkel összefüggésben fontos, hogy a Bizottság a rendelkezésre álló egyéb eszközök esetleges alkalmazását is megvizsgálja a telepítési határidőikhez képest jelentősen lemaradó tagállamokra gyakorolt hatások kezelése érdekében.